

Den danske Billedhugger

Bertel Thorvaldsens

Levnet,

med

en udførlig Beskrivelse over Hoitideligheden ved
hans Liigprocession og Liigs Bisættelse
i Fruekirke den 30te Marts.

Samlet og udgivet

af

J. Brandt.

[Bill. Ramand]

Kjøbenhavn.

Trykt hos A. Michaelsen, Stormgade 186.

1844.

Vor over hele den dannede Verden berømte Billedhugger **Thorvaldsen** blev født den 19de November 1770 i Kjøbenhavn, og erholdt i Daaben Navnet **Bertel**. Hans Fader, **Gotskalk Thorvaldsen**, Billedskærer ved Holmen, var en Son af **Thorvald Gotskalksen**, Provst i Nyklabye ved Skagafford paa Island. Hans Moder var en Præstedatter fra Fyl-land, ved Navn **Karen Grønlund**. Hans Slægtregister høves og fører op indtil Kong Harald Hilde-tand i Norge.

Forældrenes ringe Eyrer og den Tids flette Skolevæsen var vel Aarsag i, at vor Thorvaldsen erholdt en meget ringe Skoleunderviisning, dog yttrede han tidlig Anlæg til Tegning og blev derfor, da det intet kostede, indsat i Kunstacademiets Skoler i sit ellefte Aar.

Da han gjorde her hurtig god Fremgang, tænkte Faderen, at han maaskee med Tiden kunde benytte ham som Medhjælper, men han overgik snart Faderen, og listede sig oftere til, naar han havde bragt den Gamle Mad ind paa Holmen, at rette ubemærket paa hans Arbeide.

I Aaret 1787 vandt han den mindre Sølvme-daille, og da han paa samme Tid forberededes til

Confirmation hos Provst Hoyer ved Holmens Kirke, satte Præsten ham paa Grund af denne hans Udmærkelse overst blandt Drengene og kaldte ham: Monsieur Thorvaldsen! en Ære, som han bestandig erindrede sig.

Om hans Drengenaar veed man iøvrigt Intet; kun tilføie Alle, som have kjendt ham paa denne Tid, at han var en smuk, lysshaaret Dreng, af et indtagende Bæsen. Allerede paa denne Tid viste sig hos ham den rolige og dybsindige Alvor og det skjønne, indre Liv, som siden efter hans Udvikling blev ham saa egent.

To Aar efterat han havde vundet den lille Sølvmedaille vandt han den store. Han var nu ved Fremgang i Kunsten bleven sin Fader en vigtig Medhjælper. Han skar Ornamentter i Træ, modellerede Basreliefer, tegnede Portraiter, huggede i Steen, Alt som Omstændighederne fordrede det. Endnu habes en Uhrkasse, som han omtrent paa denne Tid har udskaaet i Træ, og iblandt de Arbejder i Steen, som Faderen udførte ved hans Hjælp, nævnes det kongelige Vaaben over Indgangen til Hof=Apotheket paa Store Kjøbmagergade og de fire Løver i Munddelen udenfor Frederiksberghave.

Sin forsømte Dannelse søgte han ogsaa paa denne Tid at oprette ved Læsningen af gode Bøger, og da han nu var bleven thye Aar gammel, tragtede han efter at vinde den lille Guldmedaille i den Kunst, han især havde lagt sig efter, nemlig Billedhuggeriet. I Aaret 1791, da han havde erholdt Opgaven **Seliodorus's Udjagelse af Templet**, og var bleven indeluffet i et lille Kammer, som han ikke maatte forlade, førend han havde udført Skizzen hertil, blev

hans Frygt for, ikke at kunne findes duelig nok, saa stor, at han listede sig bort ad en Bagtrappe. Men til Lykke for Kunsten stodte han paa sin Flugt paa en af Professorerne, Preisler den Ældre, som bevægede ham til at vende tilbage igjen til sit Arbeide. Han vandt nu Medaillen og erholdt tillige ved denne Leilighed en mægtig Beskytter i Statsministeren, Grev Neventlow.

To Aar efter vandt han den store Guldmedaille ved et Basrelief: **Petrus, der helbreder en Bærkbrudden ved Templets Dør**, og skulde nu erholde Rejsestipendium paa tre Aar. Dog først i Aaret 1796, den 20de Mai, kunde han begive sig paa Reisen, da man havde fundet, at han først burde berige sig med flere Kundskaber, og dertil forundte ham en aarlig Understøttelse. En Drlogsfregat, der hed **Thetis** ligesom det Skib, med hvilket han ved sit sidste Ophold i Italien afsendte endeel af sine Kunstskatte, og som udrustedes for at gaae til Middelhavet, skulde føre ham til sidstnævnte Land, da han formedelst Sygdom ikke kunde reise til Lands. Hans Afsted fra hans Forældre var tung, hans Moder var utrosteelig, ja hendes Sorg grændsede næsten til Banvid, og at han efterlod hende en lille Æske, hvori han havde sammensparet nogle Dukater, var kun en ringe Erstatning for Savnet af den kjære Søn.

Efter en lang, besværlig og farlig Overtreise naaede han Neapel og ankom derfra til Rom den 8de Marts 1797. Her begyndte han nu et nyt Liv, og han har selv sagt om denne Tid, at da toede Sneen bort fra hans Dine. Han arbeidede dygtigt, men var ofte saa lidet tilfreds med sit Arbeide, at naar han havde fuldendt en Billedstotte, huggede han Hovedet af den og

kastede Stumperne bort. Da han nu efter omtrent fire Mars Dphold tænkte paa at vende tilbage til Danmark, og vilde der vise en dygtig Prøve af sin Kunst, besluttede han at fremskille Helten Jason, der i et fremmed Land henter sig det gyldne Skind, efterat have overbundet al Modstand. Men dette Arbeide maatte, da det var færdigt, lide samme Skjæbne som flere af hans tidligere, han slog det i Stykker, og begyndte mismodig at tænke paa Hjemreisen i Efteraaret. Dog Reisen blev udsat til næste Foraar, og i Januar 1803 stod der igjen en Leerskikkelse (en Model) af Jason i hans Værksted, men besynderligt nok af en overnaturlig Størrelse. Den beundredes af Alle, som saae den, Thorvaldsen fik den endog afføbt i Gips, og tænkte at lade den staae, indtil der engang fandtes Leilighed at faae den bragt til Danmark. Hans Afreise var allerede fastsat, Bognen, der skulde føre ham fra Rom, holdt endog udenfor Døren, men da en tydsk Kunstner, som skulde følge med ham, ikke havde faaet sit Pas paaskrevet, blev Reisen udsat til næste Dag.

Men netop paa denne Dag indtraadte en rig, engelsk Kjøbmand, **Thomas Hope**, i hans Værksted, for at see hans Jason, der omtaltes saa meget. Han fandt denne Statue udmærket og spurgte Thorvaldsen, hvad han vilde have for at udføre den i Marmor. „Sex hundrede Zechiner!“ svarede den beskedne Kunstner, som ansaae det allerede for en stor Lykke, at der blot gaves Leilighed til, at han kunde faae den udført. „Det er for lidt!“ svarede den kunststelskende Englænder, „jeg vil give Dem 800, og strax sætte Dem istand til at begynde Arbeidet!“

Thorvaldsen forblev nu ved denne besynderlige

Tilskikkelse i Rom, og frelstes saaledes for Kunsten. Hans Kunstnernavn udbredte sig nu snart trindtom, og gav ham Leilighed til at udmærke sig mere og mere.

Den første Bestilling fra Danmark erholdt han først i Aaret 1807, nemlig en Døbefont, som Grevinde Schimmelmänn vilde forære til Brahe-Trolleborgs Kirke i Fyen. Fra den danske Regjering erholdt han kort efter Bestilling paa flere og større Arbeider, især til Christiansborgslots Prydelse. Hans Navnkundighed steg nu, Bestillinger fra udenlandske Fyrster strømmede ind til ham, ligesom der ogsaa nu sendtes ham Ordener, Krestegn og Titler fra den ene Regent og det ene Academi efter det andet. Han havde formaaget det, som var næsten anseet for umuligt, nemlig, at naae de gamle Grækeres Arbeider, Antikerne.

Under en bestandig Længsel efter Danmark herandret det ene Aar efter det andet. Han tænkte endog alvorlig paa at gjøre et Besøg i sit elskede Fædreland, da han uventet fik en Bestilling paa et af sine meest berømte Værker: **Alexander den Støre, som holder sit Triumphindtog i Babylon**, en Frise paa omtrent 29 Alen, hvilket Værk han fik færdigt paa en forbausende kort Tid, og som siden ansaaes af Kunstkjendere for ikke at have sin Lige blandt alle de Værker, der siden Grækernes Tid ere blevne til. Begejstringen for dette hans Mesterværk naaede endog Danmark, og man begyndte her at indsamle Penge, for at Kongeslottet Christiansborg, der nu reiste sig af sin Aske, kunde blive smykket med denne kostelige Prydelse, da Regjeringen selv gjorde Kunstneren en Bestilling derpaa.

I flere Aar havde man allerede ventet hans

Komme til Danmark, men da der nu i Aaret 1819 blev overdraget ham fra Schweiz at udføre et Mindesmærke over de Schweizere, som vare faldne i Aaret 1792, under Forsvaret af den franske Konges Slot, Tuillierierne, og dette, en Løve, som dør af sine Saar, var færdigt og affendt, besluttede han at reise til Danmark og underveis besee det Sted, hvor dette Monument skulde opreises.

Han forlod Rom den 14de Juli 1819, og blev paa hele Reisen til Danmark overalt modtaget med saamange Vresbeviisninger, som maaskee aldrig tilforn er bleven en Kunstner til Deel. En Søndag Eftermiddag, den 3die October, saae han førstegang sin Fødebye efter 23 Aars Fraværelse. Uagtet hans Kaar og Stilling havde forandret sig siden hans Afreise fra denne, nærrede han dog de samme Følelser for sine Venner og Landsmænd som dengang; thi den Tre og Navnkundighed, han havde erhvervet sig i Udlandet, havde ikke gjort ham stolt eller hovmodig. Da han steg af Vognen uden for Charlottenborgslot, hvor der var anvist ham en Bolig, blev hans Hjerte inderligt bevæget ved Synet af det Huus, hvor han havde nydt den første Underviisning i Kunsten. Han trykkede den gamle Portner, som var den første der traadte ham imøde, og som han gjenkjendte fra hin Tid, til sit Bryst og kyskede ham.

Han indrettede sig nu et Værksted, hvor hans første Arbeide var den da levende Kong Frederik den Sjettes og hvide Gemalindes Búster. Regjeringen overdrog ham endeel Arbeider til Prydelse for Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn, nemlig de i denne Kirke nu opstillede Statuer af Christus og de tolv Apostler, samt en Frem-

stilling af Johannes den Dober, der prædiker i Orkenen, hvilken nu pryder Kirkens Fronton. Efter eet Aars Ophold i Kjøbenhavn drog han igjen tilbage til Rom, tildeels for at udføre de ovennævnte Kunstarbejder. Overalt paa Reisen til sidstnævnte By viste man ham den største Hæder og Ære, og omgikkes han med Reisere og Konger, som om det havde været hans Eigemænd. Mange Bestillinger erholdt han ogsaa undervejs.

Thorvaldsen begyndte nu igjen det stille, tarvelige og virksomme Liv, som han var vant til at føre i Rom. Ved Hjælp af flere unge, dygtige Medhjælpere, der arbejdede under hans Veiledning, bleve nu Tid efter anden de bestilte Arbejder saavel til hans Fødeland som til andre Steder færdige fra hans Haand.

I Aaret 1823 var vor Thorvaldsen nær falden for et Barns Baadegjerning. Det er nemlig en gammel Skik i Rom, at Catholikkerne, naar den lange og trange Fastetid er til Ende, hilse Paaskefesten med om Lørdag Middag at affyre Geværer og Pistoler, saavel i Gaderne som ud af Døre og Binduer. Denne Lystighed havde nær foraarsaget Thorvaldsens Død. Hans Værtindes lille Dreng havde nemlig seet, at Kunstneren havde et Par Pistoler hængende paa Væggen, og, da han bad Thorvaldsen om at maatte laane dem til Festen, tog vor Kunstner den ene ned, for at prøve den ud ad Binduet, om den ikke skulde være ladt fra Reisen af. Men imidlertid tog Drengen den anden ubemærket fra Væggen, holdt den imod Binduet, og et Skud kaster Thorvaldsen omkult. Til al Lykke var Saaret ubetydeligt.

Den ene Bestilling efter den anden indløb til vor Kunstner, iblandt hvilke i Særdeleshed bør nævnes et

stort Monument over den sidst afdøde Pave, Pius den 7de, hvilket skulde opstilles i St. Pederskirken i Rom, den catholske Christenheds Hovedkirke. Hans store Anseelse som Kunstner var ene Skyld i, at man overdrog ham, der var en Lutheraner, at udføre et saadant Gravminde over den catholske Menigheds Overhoved.

En af vor Thorvaldsens varmeste Beundrere havde den nu regjerende kunstelskende Konge af Bayern allerede været som Kronprinds. Ikke alene at Kongen lod Thorvaldsen udføre en stor Mængde Arbejder for sig, og opfordrede ham til at komme til Bayern og opslaae sin Bolig hos ham, men han besøgte ham endog paa en Reise i Italien daglig i Rom, og hang ham en Dag i hans Værksted en Ordenskjæde om Halsen med de Ord: „Paa Valpladsen belønner man Soldaten, men Kunstneren i Midten af hans Værker!“

Efterat have besøgt Kongen af Bayern i Aaret 1830, hos hvem han opholdt sig nogle Maaneder, og efter at have Aar for Aar leveret det ene Mesterstykke efter det andet efter Bestilling, begyndte Thorvaldsen mere at henvende sine Tanker til, endnu medens han var i fuld Kraft, at slutte sin Løbebane som Kunstner, i det mindste ikke paatage sig Udførelsen af flere Værker. Han havde nu levet i over fyrgetyve Aar i Rom, og længtes efter at vende tilbage til Danmark, hvor han vilde ende sine Dage. Da han i den senere Tid udførte flere Arbejder uden Hensyn til at finde nogen Kjøber til dem og han tillige havde taget Afstøbninger i Gips af alle dem, som vare bestilte hos ham, hvilke tilsammen beløb sig til et Antal af 200, foruden et langt større Antal af Büster, saa vil man indsee, at han i sine Arbejder alene havde et Bøhave, som han

itide maatte være betænkt paa at flytte til sit Hjem, førend han selv kunde opslaae sin faste Bopæl blandt os. Saa ofte derfor den danske Regjering i de senere Aar affendte Krigsskibe til Middelhavet for at afhente de færdige Arbejder, som han havde udført til Fruekirke eller til Christiansborgslot, benyttede han bestandigt denne Leilighed, til at lade medfølge et større Antal af sine egne Sager. Han yttrede ogsaa skriftligen og mundtligen, at han tænkte stærkt paa Afreisen, indtil han endeligen i Aaret 1838 gjorde Alvor af Tingen.

I Aaret 1837 lode en Forening af Thorvaldsens Beundrere og Venner udgaae en Opfordring til det hele danske Folk, om at yde Bidrag til Opførelsen af en Bygning til Thorvaldsens Mesterværker. En betydelig Subskription fandt Sted og beløb sig i Aaret 1838 til 63,500 Rbd.

Da Thorvaldsen blev underrettet om den Tjeb, hvormed man i hans Fødeland imødefom hans Indlingsønske, beredte han sig endelig til at gjæste Kjøbenhavn, hvor hans Nærværelse nu var meget nødvendig, og begav sig i August 1838 over Livorno ombord i den kongelige Fregat *Nota*, der havde indtaget en stor Mængde af hans Kunstskatte. Han ankom den 17de September om Eftermiddagen paa Kjøbenhavns Rhed, hvor en Modtagelse og Hyldest, hvis Lige sjældent er bragt nogen Kunstner, ventede ham. Allerede i flere Dage havde man her længselsfuldt imødeset hans Komme. I det samme Fregatten kastede Anker ophørte et i flere Timer vedvarende Regnveir, og en smuk Regnbue viste sig paa Himlen. En næsten uoverskuelig Række af smykkede Baade, næsten alle med festlige Slag, der

førte Emblemer sigtende til Dagens Høitid, omringede Skibet under jublende Musik, et entusiastisk Jubelraab lod for Thorvaldsen, og en Velkomstsang blev affunget. Et tordnende Hurra modtog ham, da han traadte i Land paa Toldboden, hvor Conferentsraad Hansen i Spidsen for Kunstacademiets øvrige Professorer ventede paa hans Komme. Neppe var han stegen i den Vogn, som stod bered til ham, førend det jublende Folk spændte Hestene i et Dieblik fra, og trak ham til hans Bolig, Charlottenborg. Da han, ankommen her, traadte ud paa Altanen, bragtes ham endnu engang en Hyldest. Samme Aften bragte en Deel unge Kunstnere deres Mester en særlig Velkomst med Fakler og Musikcorps, og flere Festiviteter i denne Anledning fandt Sted de følgende Dage.

Efter eet og ethalvt Aars Ophold, tildeels i Kjøbenhavn, tildeels paa Nysøe hos Baronesse Stampe, hvor han uforstyrret kunde hellige sig sin Kunst, forlod Thorvaldsen Danmark, som man haabede, for at vende tilbage for bestandigt. Hvad der havde ligget ham meget paa Hjerte, et Gjemmested til hans Arbejder, var nu bragt i Orden. Frederik den Sjette havde skjænket en Sidesløi af Christiansborgslot hertil. Selv skjænkede Thorvaldsen til sit Museum en Sum af 25,000 Rbd., saa at der nu næsten fandtes en Capital af 100,000 Rbd. til dets Bygning, der overdroges den talentfulde Kunstner, Architect Bindesbøll.

Denne gang var hans Ophold i Rom kun kort. Allerede i det følgende Aar 1842 i September indskibede han atter et stort Antal Kasser med Kunstværker i Livorno. Selv tog han denne gang til Lands, og kom over Frankfurt og Hamborg til Kjøbenhavn

den 24de October 1842. Hans Beslutning var nu at forblive for bestandig i sin Fødebye blandt sine kjære Landsmænd. Han indrettede sig et Værksted, og endnu i Oldingsalderen var hans Genie ligesaa kraftigt, frisk og skabende, som i hans Ungdoms og Manddoms bedste Dage. Allerede under sit forrige Ophold i sin Fødebye havde han gjort en herlig Model til en Statue af Christian den Fjerde, der, senere støbt i Bronze af Dalhoff, skulde opstilles i det efter denne Konge opkaldte Capel i Roeskilledomkirke. Nu arbejdede han ligeledes, men afbrødes ofte heri i Løbet af denne Vinter ved en Svaghed i Benene. I den sidste Juul udførte han et yndigt Basrelief: Himlens Juleglæde, senere ligeledes en colossal Statue af Hercules til Christiansborgslot, og havde begyndt at arbejde paa en Büste af Luther, der tillige skulde være et Forarbejde for den store Statue, han vilde udføre for Vestibulen af Fruekirke, da denne Kunstner-Heroe pludselig og uventet ved Døden blev kaldet herfra. Han havde den næstforegaaende Aften bivaanet Studenternes Concert for de Visneste Statuer, og den foregaaende Aften deltaget i et privat Selskabs Munterhed. Efter at have arbejdet om Formiddagen paa Luthers Büste, tilbragt Middagen i en Vennekreds, gik han, saa rask og oprømt som nogensinde, til Theatret. Saa Dieblik efter, ved Duverturens Slutning, forinden Tæppet gik op, sank han tilbage, uden at udstøde nogen Lyd, uden at noget Smertenstræk forstyrrede den milde, høie No, der altid thronede paa hans herlige Ansigt, og da han saa Minutter efter blev baaren ind i sin nærliggende Bolig, havde Dødens Blegthed og Fred for evigt lukket hans Læber.

Som et Udbrud af Nationens Tølelser ved Efterretningen om den store Kunstners Død have vi her aftrykt Bladet Fædrelandets Ord i denne Anledning:

„Thorvaldsen er død!

Skønhedens Ypperstepræst er ikke mere!

I disse faa Ord, der snart skulle gaae fra Mund til Mund, fra By til By, fra Rige til Rige, ligger der for os Danske et Nationaltab, der er større end noget af dem, vi i lang Tid have maattet friste! Midt under Nutidens Tryk, midt i vor Armod, midt under al vor politiske Glende stod han endnu som en Colos for vore Dine, og den Gæ, der omstraalede hans Pande, kastede ligesom en Afglands paa Alt, hvad der omgav ham, og bragte Trøst og Forsoning for Meget, som vi helst vilde hulle i Glemsel.

Thorvaldsen er død!

Skønhedens Ypperstepræst er ikke mere!

Men for ham var Døden ophøiet og salig, uden Angst eller Smerte, uforstyrret af jordiske Længsler eller af de Omstaaendes Klageraab! Skøn og kraftig som hine Oldtidens Heroer, hans Haand har forevigtet, traadte han ind i Musernes Tempel, og allerede under Orkestrets første Buestrøg aabnedes hans Dre for Eghedens Harmonier, og inden endnu Teppet rullede op, brast Forhængen for hin store Scene, hvor hans Sjæl allerede hernede havde hjemme, hvorfra han hentede sine skønneste Gestalter, og hvor han nu skuer Alt, hvad der er stort og guddommeligt, Ansigt til Ansigt.

Thorvaldsen er død!

Skjønhedens Ypperstepræst er ikke mere!

Og for os, som i stille Bemod staae sørgende omkring dette uhyre Savn, er dette Alvorsbudskab en hellig Opfordring til ikke blot i Vrefrygt at frede om hans herlige Minde, men at fortjene den store Arv, som han har betroet til os, ved den Kjærlighed, hvormed vi tilegne os, og i al vor Væren og Idræt frugt-
bargjøre den Fylde af Aand og Skjønhed, som gjennem hans Værker lever et evigt Liv. For os, der forsagte stirre ind i det store Dde, en saa mægtig Aands Bortgang har efterladt iblandt os, er dette et opløstende Kald til ved forenede Kræfter, saavidt det staaer til os, at erstatte, hvad vi i ham have tabt, og det ikke blot ved i Kunsten at fortsætte, hvad han saa herligen har begyndt, men ved hver paa sin Viis at virke for det Lands Vre og Belfærd, hvis Stolthed han var, — til Nordens Gjenfødelse i Bedrift og Seiersglands. Naar vi saaledes opfatte Thorvaldsens Død, da tør vi trøstende tilraabe hinanden:

Thorvaldsen er død!

Men han lever i sine Værker og i sit Folk!"

De Læger, som obducerede den Afdøde, for at opdage Aarsagen til hans pludselige Død, gave følgende Beretning:

„Bed den over Thorvaldsens Liig foretagne Obduction fandtes følgende: Hjernen var i det Hele taget sund; Hjertet noget forstørret, og Klapperne fra Hjertet til den store Pulsaaire (Aorta) fortyndede og paa flere Steder gjenembrudte. Hjertets Hovedpulsaaire (Arteria coronaria) paa enkelte Steder forbenet, og

en sygelig (atheromatøs) Masse udtraadt i dens Hulhed. Den store Pulsaaere (Aorta) paa flere Steder forbenet, og dens indvendige Hinde hist og her gjenembrudt af de affatte Beenlameller. Den nederste Deel af høire Lunge forandret til en blød, miltlignende Masse. Mellem den tilsvarende (nederste, yderste) Deel af samme Lunges Lungesæk og den nedenunder værende Deel af Mellemgulbet fandtes en lukket Sæk af en lille Haands Størrelse, indeholdende endeel halvindtørret og af Forbeninger omgiven purulent Masse. Underlivets Organer vare i det Hele taget sunde. En rigelig Fedtassætning beklædte de fleste indvendige Organer, navnlig ogsaa Hjertet og Hjerteposen. Fontanellerne paa Benene saaes tørre; Saaret paa høire Skinneebeen omgivet af forhærdet Cellevæv. Døden synes altsaa at være udgaaet fra Brystet, navnlig fra Hjertet, hvis organiske Sygdomme ofte medføre en, som i dette Tilfælde, pludselig Standsning af Livet."

Da det sikkert interesserer flere, at læse den Clausul af hans Testament, hvori han saa rigelig har betænkt sin kjære Fødebye Kjøbenhavn, have vi her aftrykt den.

Første Paragraph af **Thorvaldsens** under 5te Decbr. 1838 oprettede, og under 8de næstefter allernaadigst confirmerede, Testament og Gavebrev, lyder saaledes:

„Til min Fødebye Kjøbenhavn skænker jeg alle mig tilhørende Kunstgjenstande, saavel de, der allerede ere her i Hovedstaden, som den langt større Deel deraf, der endnu er i Rom, tilligemed den Tilvært, de endvidere indtil min Død maatte erholde, det Hele bestaaende af Statuer og Basreliefer i Marmor og

Gibs, antike Vaser, udskaarne Stene, Paster, Bronzer, Terracotter, Medailler, Malerier, Pragtværker, stukne Kobberplader, løse Kobbere og Lithographier, Haandtegninger, Bøger og hvilkesomhelst andre antike og moderne Gjenstande, der henhøre til Vidensfaberne og de skjøne Kunster.

Formeldte min uroffelige og uigjenkaldelige Gave er underkastet følgende Betingelser:

- a) at alle ovenfor anførte Gjenstande skulle udgjøre et eneste og særskilt Museum, der skal bære mit Navn, saaledes at det aldrig skal kunne blandes med hvilkesomhelst andre Samlinger, og følgelig heller ikke formindstes, deles eller forandres under nogetsomhelst Paaskud eller af nogensomhelst Aarsag;
- b) at Staden Kjøbenhavn skal lade indrette et passende, særskilt og for Gldsbaade sikkert Locale for dette Museum."

Ved den under 25de Januar 1843 oprettede, under 16de Februar s. A. allernaadigst confirmerede **Codicil** bestemte den Afdøde dernæst, „efterat det for hans Arbejder og de øvrige ham tilhørende Kunstgjenstande bestemte Museum, ved de af den oprindelige Comitee for dets Drettelse indsamlede Bidrag af over 60,000 Rbd., og ved hans kjære Fødestads betydelige Tilskud, var opført paa en til hans Dnsker svarende Maade,“ at Alt hvad han ved sin Dod maatte efterlade sig, uden derover at have fastsat nogen **speciel Bestemmelse**, skulde tilfalde Museet, med hvis Indretning Codicillen derefter væsenlig beskæftiger sig. De herhenhørende Dele af Codicillen lyde saaledes:

„Alle Kunstfager skulle optages i Museet, og Alt det Øvrige skal gjøres i Penge og henlægges til

Museets Fond, hvis Renter skulle anvendes til Bestillinger til Fordeel for danske Kunstnere i det Siemed, at befordre de skønne Kunster i Danmark og at berige mit Museum med de saaledes af dem udførte Arbejder, hvorhos jeg indskræper og udtrykkelig bestemmer, at Capitalerne stedse skulle være uafhændelige, og at de af ingensomhelst Aarsag eller under intet Paaskud skulle nogeninde kunne formindskes eller forbruges.

Begyndelsen til det i forrige § omtalte Fond er gjort med den Capital af omtrent 25,000 Rbd., som jeg allerede har skænket til Museet og afleveret til Testaments-Executorerne, og hvis Renter maae af disse anvendes til Anskaffelsen af hvad der hører til Kunstsagernes hensigtsmæssige Opstilling, og til Museets indvendige Forfjønelse.

Som Følge af de i de 2de næstforegaaende §§ indeholdte Bestemmelser, vil den umiddelbare og udelukkende Bestyrelse af Museet tilkomme og paaligge meerbemeldte Executorer, som jeg herved ydermere bebyndiger til at anvende de til deres Disposition satte Midler, for at vedligeholde og forøge Museets Kunstsager og at forfjønne dets Indre, saa at det altid kan blive et hæderligt Monument for dansk Kunst og danske Kunstneres Præstationer.

Over alle til Museet hørende Kunstsager, af hvad Navn nævnes kan, skal et nøiagtigt Catalog forfattes og ved Trykken bekendtgjøres.

Ligesom Alt, hvad der hører til Vedligeholdelse og Forøgelse af Museet (o: Kunstværkerne), skal som meldt udføres ved de Pengemidler, som af mig dertil ere skænkede, saaledes haaber jeg, at Communalbestyrelsen, som saa velvilligen har sørget for, at den af

Architekten Bindesbøll udkastede, smukke Plan er ved ham bleven heldigen udført, vil ogsaa for Fremtiden sørge for, at denne kostbare Bygning paa Communens Bekostning stedse forsvarligt vedligeholdes, og paalideligt Tilsyn dermed stedse føres, saa at den altid kan blive et sikkert og et anstændigt Opbevaringssted for de kostbare Kunstfager, jeg har skænket Staden Kjøbenhavn.

Executores testamenti ere for nærværende Tid Dhr. Conferensr. Collin, Justitsraad Thiele, Prof. Clausen, Schouw og Bissen, samt et Medlem af Kjøbenhavns Magistrat. De bemyndiges til at udnævne Eftermænd i de Fratrædendes Sted, hvilken Bemyndigelse skal tilkomme deres eventuelle Eftermænd.

Ligesom de nuværende Executorer af Venstreb for mig og af Kjærlighed til Kunsten have paataget sig dette Arbejde uden noget Bederlag, saaledes antager jeg ogsaa, at deres Eftermænd ville gjøre det.

Naar Noget af de Nuværende fratræder, indskrænkes deres Tal til fem; og skal det ved Afgang og ved ny Executors Udnævnelse være en Regel, at der imellem Executorerne altid ere tvende Profesorer af Academiet for de skønne Kunster, et Medlem af Kjøbenhavns Magistrat og i det mindste een Lovkyndig, som vælges enten mellem de Tilforordnede i Højesteret eller i Landsøver- samt Hof- og Stadsretten. Forsædet imellem dem har bestandig den, som længst har været i denne Function; i Tilfælde af Meningsforskjellighed skeer Afgjørelsen ved de fleste Stemmer."

Den Afdøde har derhos i Codicillen bestemt, at Fuldførelsen af hans usuldendte Værker, mod Godtgjørelse af Museumsfonden, skal anbetroes Professor Bissen.

til hvem det specielt kunstneriske Tilsyn med Museet i det Hele er overdraget.

Som var at vente fandt hans Begravelse Sted med al den Høitidelighed og Høiagtelse, som den store Kunstner fortjente. Følgende Uddrag af Dagbladenes Beskrivelse derover synes passende at slutte denne Skizze af hans Levnet og Død.

„Kjøbenhavns hele Udseende frembød fra imorges tidlig af den Blanding af Alvor og Træblhed, som stedse bebuder, at der er noget Overordenligt i Vente. Alle Haandværkere holdt Hviledag, Børsen var lukket, Collegier og Skoler ferierede, — kort Alt antydede, at denne Dag var af sær Betydning for Byen, ja for hele Landet. I Charlottenborg, der i mere end een Forstand var Sørgehuset, var Alt indrettet med den Smag, som man kunde vente af et Kunstnersamfund, — med den noble Simpelhed og dog i den store Stil, der saa ganske svarede til Thorvaldsens Sind.

Allt Kl. 9¹/₂ begyndte Haandværkerne at samle sig i Exerceerhuset i Gothersgaden, som dertil var blevet overladt dem; naturligviis var Indledningen til et saa ualmindeligt og uforberedt Foretagende ikke gaaet af uden al Slags smaalige Betæneligheder, men det glæder os ikke lidet at kunne tilføie, at den ærlige Følelse baade for Thorvaldsens store nationale Betydning og af det dybe Sammenhæng mellem Kunsten og enhver høiere industriel Stræben, — hvilken navnlig ved Thorvaldsens Ankomst en Adresse til ham* fra Industriforeningen saa smukt har udtalt paa hele Haandværksstandens Begne, — let og fuldstændigen feirede, og de Industridrivendes hele Forhold paa denne Dag er et

smukt Bevis paa den Følelse baade for Fædrelandet og Standen, der besjæler samme.

Kl. 11 $\frac{1}{2}$ drog de, smukt ordnede efter de forskjellige Haandværk, med florbehængte Faner og Sorgeemblemmer i stille og tætsluttede Rækker til Charlottenborg, fra hvis Port de opstillede sig i to Rader over Kongens Nytorv, Østergade, Amagertorv til Helliggeistes Kirke. Deres Antal har udgjort mellem 4 og 5000 deels Mestere og Borgere her i Staden, deels Svende.

Kl. 12 $\frac{1}{4}$ drog 800 Studenter, med Fane (den samme, som var malet af afdøde Adam Müller til og kun brugt ved Thorvaldsens Ankomst i 1838) og deres Sangforening foran, fra Studigaarden ad Gothersgaden til Charlottenborg, hvor de opstillede sig geleddvis fra Sørgehusets Port henimod Østergade. I mit lertid samledes det egenlige Følge fra alle Kanter i Sørgehuset, — for en stor Deel havde de i Forveien forenet sig corporationsvis, — og udfyldte den store Bygnings rummelige Sale, der alle vare decorerede paa en Maade, som var vel stikket til at forhøie den Stemning, hvori Alle mødtes. Saaledes vare i alle de forreste Værelser Loft og Bægge behængte med Sørgegardiner (i et af dem var den for nylig fra Hr. Dalhoffs Bronze-støberi fuldendte herlige Statue af Christian den 4de, som Thorvaldsen har udført for Nøeskilde Domkirke, opstillet), i alle Maleriudstillingens Sale vare Paneler og Rækværker beklædte med sort Klæde.

Kl. 12 $\frac{1}{2}$ tog den egentlige Ceremoni sin Begyndelse. Sørgemarschallen, Prof. Ursin, førte Konstacademiets Medlemmer, Kjøbenhavns Magistrat og Borgerrepræsentanter, som Bestyrelse af den Commune, der af Thorvaldsen er indsat til Universalarving, Testamen-

tets Executorer, de herbærende diplomatiske Corps, Geistligheden, de fgl. Collegier, Retterne, Universitetets Professore og Kongehusets Medlemmer og Repræsentanter ind i den store Antiksal, der var oplyst med mat-
 slebne Lamper og Blus. Omringet af mange af Old-
 tidens herligste Mindesmærker og flere af hans egne
 Arbejder, som saa værdigen slutte sig til disse, laa her
 i en dobbelt Kiste af Bly og Teg den store Mesters
 affjælede Legeme med en frisk Laurbærkrands om det
 skjønne Hoveds Sølvhaar, og Ingen har kunnet været
 Vidne til denne rørende Affseds-scene, uden dybt at
 være greben af den himmelske Fred og vidunderlige
 Klarhed, der lyste frem af disse ædle Former, over
 hvis høie Skjønhed selv Doden syntes ikke at have
 nogen Magt. Ved hans Hoved stod de tvende colos-
 sale Statuer, den christelige Wiisdom og den christelige
 Kraft, og ved disses Fødder de tvende siddende Genier,
 der alle høre til Thorvaldsens store Monument i Peters-
 kirken over Pave Pius, og ligeoverfor den gigantiske
 Hercules, han kort før sin Død har fuldendt, og hvis
 sprudlende Ungdomskraft vil være et uforgængeligt
 Minde om den Livsfriskhed og Sjælsstyrke, denne Old-
 ding bevarede til sit Livs sidste Dieblkke. I den my-
 stiske Belysning fremtraadte alle disse hvide og skjønne
 Gestalter med en Aandeverdens høie Ro og tause Ma-
 jestæt, der vel maatte fylde ethvert Sind med ydmygt
 Alvor og dog med trosterig Fred. Den høitidelige
 Stilhed blev omsider afbrudt ved følgende Chor, som
 til Ord af H. P. Holst og Melodi af Rung blev sun-
 get af Kunstnerne:

Med tunge, tunge Taarer
 Vi bære Danmarks Stolthed nu til Graven.

Her, hvor vi lytted til hans Vink og Raad,
 Her flokkes atter vi omkring vor Mester:
 Men faderløse staae vi nu med Graad
 Og stirre paa hans Jordlivs sidste Aester.
 Hans Ry, hans Hæder og hans Bærkers Glands,
 See! det er Arven fra vor store Fader —
 Men hvo af os tør veile til hans Krands?
 Hvo hæver Arven, som han efterlader?

Derfor med tunge Taarer

Vi bære Danmarks Stolthed nu til Graven.

Derpaa gav Academiets Præsæs, Hs. kgl. Høihed
 Kronprindsen, Ordre til at lukke Kisten, hvilket saaledes
 skete i Overværelse af en Forsamling, der ikke blot
 indeholdt de fleste af Danmarks Notabiliteter, men tillige
 Statens og Udlandets officielle Repræsentanter. Paa
 Kistens Laag hævede sig den af Thorvaldsen udforte
 Portraitstatuetta af ham selv, — hvorledes han med
 Meislen i Haanden støtter sig til Haabets Guddom, —
 ud af en rig Fylde af Blomster; een af Krandsene var
 bunden af Landets Dronning, en anden af Solvblomster
 var bleven overbragt af flere Skolars Elever. Kisten
 var prydet med Basreliefs af **Constantin Hansen**,
 ved Hovedet „Victoria“ og ved Fødderne „Par=

cerne“; ovenpaa laa mellem en levende Palme og en
 Laurbærgren den Meisel, der i Thorvaldsens Haand
 var bleven saa mægtigt et Scepter. Inscriptionen paa
 Laaget var: „Albert Thorvaldsen“, født den 19de
 Novbr. 1770, død den 24de Marts 1844 i Kjøbenhavn.

Professor **Clausen** fremtraadte derpaa og mindede
 i nogle sjonne Afstedord om det dybe Sammenhæng,
 der var mellem Thorvaldsens Kunstnerliv og det Sted,
 hvorfra han nu skulde bringes hen, for i Herrens
 Tempel at erholde Kirkens Indvielse til Gravens Fred,

om den høie begeistrende Betydning, hans herlige Liv og rige Birken havde for Danmarks Vre og Danmarks Fremtid. Under Kunstnernes Afstedssang blev Kisten baaren ned i Gaarden, hvor de herværende italienske Sangere i følgende Linier af H. P. Holst udtalte deres Fædrelands Smerte over hans Tab.

Solo.

Piangi, Italia! piangi di dolore!
 Cadde quel eroe, cadde moribondo,
 Di cui l'ingegno, chiaro e profondo,
 Ti fece fiorire l'antico onore!

Quartetto.

Sta qui dolente,
 Mesta ed afflitta
 Di marmo splendente
 La prola inctita;
 Ma della beltade divini esempj
 Faran le delizie di tutti i tempi.

(Græd Italien! græd kun af Smerte! Døende sank han, denne Heros, hvis klare og dybe Geni lod din Oldtids Hæder opblomstre paany.)

(3 straalende Marmor staaer hans berømmelige Afkom sørgende, nedslaaet og bedrovet; men som guddommelige Skjønhedsmønstre skulle de leve til Glæde for de kommende Tider.)

Kunstnernes Farvel lod endnu een Gang fra den Altan, hvor for nogle Aar siden Thorvaldsen strax efter sin Hjemkomst traadte frem for at modtage mange tusinde Danstes jublende Velkomstraab, medens Toget satte sig i Bevægelse i følgende Orden: tvende Secondmarschaller (Medailleur Krohn og Maleren Roed); en Afdeling af Søe-Statens Mandskab, som havde ført ham og

hans Kunstværker hid fra Italien (hans Fader var Billedskærer ved Holmen); Studenterne; de herbærende Islændere (som hans Forfædres Stammefæller); to Deputerede fra Haandværkslaugene; Kunstnerne og Lærerne ved Academiets Skoler, to Premiermarschaller (Architekt Bindesboll og Theatermaler Christensen); Risten baaren af 40 Kunstnere, paa høire Side Thorvaldsens tro Tjener Wilkens; Hs. kgl. Høihed Kronprindsen som Hs. Majestæt Kongens Repræsentant og Prof. Eckersberg; Hds. Majestæts Enkedronningens Repræsentant Kammerherre v. d. Maase og Prof. Lund; Hs. kgl. Høihed Prinds Ferdinand og Prof. Hetsch; Hds. kgl. Høihed Prindsesse Julianes Repræsentant Kammerherre Berner og Etatsraad Koch; Landgreve Wilhelm af Hessen og Prof. Høyen; Prinds Christian af Glücksborg og Prof. Stein; Academiets øvrige Medlemmer (deriblandt Statsminister Moltke); Executores testamenti; Communalbestyrelsen; Corps diplomatique; Universitetet; Geistligheden; Høiesteret; Cancelliet, Rentekammeret; Generaltoldkammeret; Hof- og Stads- samt Politiretten; Søetaten; Landetaten; Kongens Livcorps; Borgervæbningen; Haandværkernes Oldermænd og Bifiddere; Industriforeningens Repræsentanter; Studenterforeningens Seniorat; Grosserer-Societetet; en Deputation fra Helsingørs Communalbestyrelse, som ogsaa Deputationer fra andre forskjellige Instituter, og det øvrige Følge, hvortil de forskjellige Haandværkscorporationer sluttede sig efterhaanden, som Toget gik forbi.

Alle Gader og tilstødende Huse, hvor Toget passerede, vare tæt bedækkede med for største Delen sortklædte Mennesker; paa mange Steder vare ogsaa Tagene fulde af Tilskuere. Veien var bestrøet med Sand og Gran-

qviste, og fra flere Huse strøedes Blomster paa Kisten; et smukt Indtryk gjorde Opstillingen af Thorvaldsens laurbærkrandste Büste og flere af hans Arbejder florbekræftede i Gibsboutiquen paa Østergade. Idet Toget bevægede sig frem mellem Haandværkernes Geledder sænkedes Fanerne og paa flere Steder modtoges det med Sørgemarcher af opstillede Musikchor, ligesom Choraler lode fra Kirketaarnene med Basuner.

Kl. 2 $\frac{1}{2}$ ankom Toget til Frue Kirke, udenfor hvilken Studenterne dannede Espalier. Kirken, hvis Vinduer vare blændede, var oplyst med Lysekroner og Candelabrer og behængt med sort Klæde, fra hvilken Baggrund de hvide Statuer udtraadte med en imponant Klarhed; og denne høitidelige alvorsfulde Decoration i Forening med den gribende Sørgemarsch, hvormed Hartmanns Orgel, understøttet af Basuner, modtoges Processionen, gjorde et Indtryk i saa stor Stil, at Ingen af de Tilstedeværende nogenstunde vil glemme det. Ved Kirkens Indgang sluttede Hs. Majestæt sig til Toget og indtog derpaa sin Plads i Menighedens Midte ved Siden af Dronningen, Kronprindsessen og flere andre Damer, henhørende til Kongehuset og Hoffet. Kisten sættes ned ved Foden af Choret, og det varede kun kort Tid, inden den store Kirke var fuld; naturligviis var den langt fra at kunne rumme det hele Følge, navnlig ikke Haandværkscorporationerne og en Deel af Studenterne.

Da Hartmanns herlige Sørgemarsch forstummede, udførtes af det fgl. Theaters Sangere og Sangerinder til Musik af Capelmester Gläser nedenstaaende Cantate af Dehlenschläger:

Chor.

Folket samler sig i store Rækker
 Om en Kiste, hen i Kirken sat;
 Rige Hæderstegn dens Laag bedækker.
 Har en Helt, en Tyrste, dig forladt,
 Fædreland? — Ak, gennem Taaren sukker
 Danmark: Nei! det var en Billedhugger!
 Men ei Helten, over trætte Been,
 Reiste selv sig større Mindesteen.

Recitativ.

Da Frost og Blæsten med Is og Sne
 Fløi hid, for Vinterens Fæst at hævde,
 Da lod i Sneesoget grandt sig see
 Fra Islands D Dine Heltefædre.
 Som Engle kom de fra Himlens Hal,
 De sunge: Vi bringe dig til din Skaber!
 Dit Fædreland ei Dig miste skal,
 Din Genius aldrig Danmark taber.
 Da smilte Du, da henslumred Du,
 Og fulgte gjerne de gamle Helte;
 Thi dine Bærker — de staae endnu
 I Marmorstene, som kan ikke smelte.

Choral.

Friskt i din Krands var sidste Blad;
 I Vennekreds tilfreds Du sad;
 Da hen i Kunstens Hal Du gik,
 Og der, i Dødens Dieblif,
 Udbredte Tonens Vinger sig
 Og bragte Dig til Himmerig.

Saa redte de den Døde Seng
 I Skolen, hvor som lille Dreng
 Han gik, paa Anlæg, Tanke rig.
 Der stod den store Mesters Lig.
 Der, Thorvald! længe skal din Aand
 Veilede mangel Ingling's Haand.

Sang.

Til Syden han drog, hvor Støtterne staae,
 De herligste Minder af Hellas Bedrifter.
 Det var den Bog og de Blisdomsfrister,
 Som Thorvalds Land kunde bedst forstaae.
 I deres Land han sin egen saae;
 Og deres Betydning han os forklared
 I Bærker, som selv Ham aabenbared.
 Antiken var ei Antike meer;
 Den levende blev; — han dybt den fatter.
 Og Phidias og Praxiteles atter
 I Ham forbausset Europa seer.

Tre Stemmer.

Men ei blot Kunst fra Korinth, Athen,
 Ham danned og blev hans Land tilgode;
 Hvor Rafael, hvor Michel Angelo stode,
 Der klang ved Hammeren Thorvalds Steen.
 Og Medicærnes Laurbærgreen
 Sig frodigt ind i hans Bærksted høied,
 Og styrked ham og forfristed ham Diet.
 I Basreliefet Correggios Ord
 Han gjentog, — Naturen det selv befaler:
 „O Rafael! jeg er ogsaa Maler.“
 Og hvo er Den, som ei Thorvald troer?

Flere Stemmer med Chor.

Og stort som Anden sig udviklet Hjertet,
 En Røst fra Himlen han fornam;
 Han sølte: hvad der Kristus havde smertet,
 Og hvad der havde glædet ham.
 Da med Disciplene vor Frelser fra det Høie
 Nedsoer paa Sky, ved milde Lyn,
 Og rørte ved et jordiskt Die,
 Da Thorvald saae et himmelskt Syn.
 Og hvad han saae, han Danmark viste:
 De store Billeder de staae nu om hans Riste;
 Og Kristus strækker — salig skjøn —
 Sin Haand mod ham og siger: Kom, min Søn!

Slutningschor.

Farvel, Du store Thorvald! Hør Fædrelandets Røst!
 Hør hver en Bennestemme fra dybtbevæget Bryst!
 Hør Hver, hvis Aand forstod dig, hvis Hjerte aned Kunst!
 Tak, Thorvald! Du har adspredt den tykke Taagedunst.
 Dig signe Mænd og Gubber, og Qvinder, Børn saa smaa!
 De skal i modne Fremtid Din Herlighed forstaae.
 Du skjænkte Danmark Vre! hvad kan vi skjænke Dig?
 Vor Kjærlighed! Du seer den hist fra Dit Himmerig!

Derpaa holdt Stiftsprovst Tryde en Tale. Til Slutning sang Studenternes Sangforening til en overordenlig karakteristisk og effectfuld Melodi af Hartmann nedstaaende Sang af H. C. Andersen:

Træd hen til Kisten her! kom, fattig Mand,
 I din Kreds fødtes han, og Du tør sige:
 Han blev en Stolthed for vort Folk og Land,
 En Glands han kasted' over Danmarks Rige!
 Ja, her var Rigdom, Adel, Alt fra Gud,
 I Snillet hos ham Gud sig for os viste;
 Hans Død vil lyde vidt i Verden ud,
 Man priser den, der dog faaer see hans Kiste!
 Sin Sendelse paa Jorden har han endt —
 Vi har ham seet og kjendt!

Hans Liv var lykkeligt, hans Død var smuk,
 Han virked' stort og herligt uden Lige!
 I Folkets Kreds og uden Smertens Suk
 Saa sjælesund han svang sig til Guds Rige.
 Vi rysted' staae, et Blink fra Gud det var!
 Fra fattigt Hus det gik ud over Jorden,
 Et Blink, der glemmes ei! See Stenen har
 Et Præg deraf, et Storheds Præg for Norden!
 Dpløs dig Sorg i Sang ved Kistens Fjel!
 I Jesu Navn, sov vel!

Samme Aften, hans høitidelige Bisættelse i Frue Kirke havde fundet Sted, henbares hans Kiste af Kunst-

ner, der havde staaet den Afdøde nær, bag Alteret i samme Kirke, hvorfra den vil blive hensat i Holmens Capel, for senere at føres til dens endelige Hvilested, en Gaard, der er midt i Museet, ved Foden af Kristusolen, og hvor Thorvaldsen har forlangt, at hans jordiske Nester skulde hvile. Den store colossale Løve, der i Marmor findes i Thorvaldsens Attelier, skal smykke Graven.

Vi slutte dette lille Skrift med nedenstaaende i Anledning af Thorvaldsens Død udfomne tvende smukke Digte:

Thorvaldsen.

Triumph! Triumph! — Triumph midt i Din Kummer,
O Fædreland, som har Din Stolthed tabt!

Den Sorg, som ei Dit Moderhjerter rummer,
Blev ei for Dig, men for en Verden skabt.

Du sukker smertelig: Han er ei mere!

Han, som har prydet Kirken, smykket Borg; —
Men, arme Moder! Du kan triumphere;
Thi fjernt som nær man dese vil Din Sorg.

Ja, overalt, hvor Funke blev tilbage
Af Det, som hæver Støvet over Jord,
Der vil man Deel i Danmark's Smerte tage
Og sørge med den lille Plet i Nord.

Var Drotten død — (Gud lad os seent det friste!) —
Da skulde Hoffer klæde sig i Flor;
Men Kunstner-Kongen maatte her vi miste,
Og da blev Sorgen almeen, dyb og stor.

See, den Triumph er Trøst! — Vi Savnet kunde
Ud i det vide Kunstnerrige strøe,

Og selv hans Grav skal Verden os misunde —
Hvo saa har levet, kan dog aldrig døe!

Triumph! Triumph! — — „Ak! Han er ikke mere!“

Gjenlyder det fra Danmark's Moderbryst —:

„Er det en Trøst at kunne triumphere,

Naar blege Død min bedste Søn har lyst?“ . . .

Nei! — Græd Dig mæt! Bærd var han Dine Taarer,
 Han, som gav Smil den kolde Marmorsteen; —
 Saa sjældent Himlen sig en Udvalgt kaarer;
 Som Ham Hartusfinder kun føde Een. — —
 Kom, Musa! Lad hans Priis — vort Tab — mig gvæde...
 Hvi mon i denne Stund jeg Dig ei seer? —
 Du hjælper Dine Søstre med at græde — —
 Ja, Eders Yndling han er ikke meer!!!

Claudius Rosenhoff.

Til Danmark!

Den 30te Marts 1844.

Danmark! hører Du Klokkernes Klang?
 Din bedste Søn har Du mistet.
 For ham nu lyder ved Graven Sang,
 Som stolteste Rune Dig risted!

Dyb Sorg der er i Danmarks Lund
 Og aldrig vist skal glemmes
 Den, Døden tog i denne Stund,
 Hvad siden end fornemmes.

Dannemark! føler Du ret Dit Saar?
 Og veed Du, hvad Du forliste?
 Og veed Du, at i tusinde Aar
 Ei større Navn Du priste?

Med Dig nu sørger Romas Stad,
 En Verden Sorgen tynger,
 Og største Digters Kæmpeqvad
 Din Sorg vel ei bortsynger.

En Konge har Du til Hvile stædt,
 Og Konge i Kunstens Rige
 Har Thronen aldrig bedre beklædt,
 Det hele Verden skal sige!

Fra Drefund til Tiberflod
 Det Sørgebud skal ile;
 Og aldrig gif et Kongeblood
 Med større Sorg til Hvile.

Dannemark elsked' Du Sønnen saa,
 At Verdens Sorg Du kan rumme?
 Thi kan ei den Dig til Hjerte gaae,
 Maa Hjertet heller forstumme.

Besidder er kun Kjærlighed,
 Kun Hjertet ta'er i Cie
 Og den, som ei at elske veed,
 Kan Sorgen ikke veie.

Al Storhed har en varslende Klang
 Om Nornens de dunkle Gaader,
 Som Milesteen for Tidernes Gang
 Den Fremtidsrunerne raader.

Til Danmarks Liv hiin Storheds Aand
 Saa inderligt var klynget,
 Og ikke et tilfældigt Baand
 Dem havde sammenslynget.

Danmark! var det Din Alderdoms Søn,
 Som nu saa dybt Du begræder?
 Det sidste Glimt af en Fortid skøn,
 Hvorom nu Digteren qvæder?

Skal Thorvalds Navn som Minde staae
 Om Dannemark, som døde!
 Og skal Din Sol med ham nedgaae,
 Var han Din Astenrøde?

Nei Danemark, om Du Dit Tab forstod,
 Og vidste det ret at tyde,
 Da vidste Du ogsaa, hvilken Bod
 Du snarest nu maa yde.

Din Daad skal reise Bantasteen
 For ham, som gif til Hvile,
 Som Morgenrøde klar og reen
 Hans Navn skal til Dig smile.

